

תפ (חדרה) 54984-08-22 - מדינת ישראל אגף המכס ומע"מ נ' דוד דהן

ת"פ (חדרה) 54984-08-22 - מדינת ישראל אגף המכס ומע"מ נ' דוד דהן ואח'שלום חדרה
ת"פ (חדרה) 54984-08-22

מדינת ישראל אגף המכס ומע"מ

באמצעות המחלקה המשפטית - מחוז חיפה ע"י עו"ד שירין ברכאת חורי

נגד

1. דוד דהן

2. ארטשר פרימיום בע"מ

באמצעות עו"ד שלמה עובדיה סנגוריה ציבורית

בית משפט השלום בחדרה

[10.01.2026]

כבוד השופט ערן זלר

החלטה

לפניי בקשות של ההגנה כי אורה על ביטול כתב האישום (המתוקן), זאת בשל התיישנות חלק מן העבירות, כך לטענתה, ובשל הגנה מן הצדק נוכח שיהוי בהגשת כתב האישום. עוד עתרה ההגנה לקבלת חומרים הנוגעים לנימוקים להשלמות חקירה שבוצעו בתיק וכן לאישור העמדה לדין שנתנה היועצת המשפטית לממשלה ביום 16.8.22 בהתאם לסמכותה שבסעיף 57א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982.

רקע

1. ההגנה הגישה במהלך הדרך מספר בקשות בהן טענה טענות להתיישנות והגנה מן הצדק מחמת שיהוי, ועתרה לביטול כתב האישום מטעמים אלה. בנוסף הגישה בקשה לקבלת חומרי חקירה, שמטרתם לדבריה היא להוכיח את הטענות העובדתיות שבכוחן לבסס את הטענות המקדמיות.

2. הציר המרכזי של טענות ההגנה סובב סביב העובדה כי כתב האישום מייחס לנאשמים עבירות אותן ביצעו על פי הטענה בשנים 2012 - 2014, החלק הארי של החקירה התנהל בשנים 2014 - 2015, ואילו כתב האישום הוגש ביום 25.8.22. נטען כי כתב האישום כבר היה בשל להגשה עוד במאי 2015, שאז שלחה המאשימה הודעת שימוע, ועל כן, על מנת שהמאשימה תעמוד בגדרי הזמן הקבועים בדין, היה עליה להגיש את כתב האישום עד ליום 21.6.17, לכל היאוחר.

3. טענת ההגנה המרכזית בהקשר זה היא כי השלמות חקירה אותן ביצעה המאשימה החל ממאי 2019 לא היו השלמות מהותיות כלל ועיקר, ולא נועדו אלא לאפשר למאשימה להאריך באופן מלאכותי את מסגרת הזמן האפשרית להגשת האישום, להכשיר את השיהוי הרב בטיפול בתיק, ולמעשה להכשיר את ההתיישנות הנטענת של העבירות, וכך להפיח חיים בהליך ולאפשר את הגשת כתב האישום חרף חלוף הזמן הרב.
- על כן, ההגנה ביקשה לקבל לידיה את האישורים שניתנו להשלמות החקירה שבוצעו, וכן ביקשה לקבל חומרי חקירה נוספים הקיימים לשיטתה, אשר נטען על ידה כי אינם ברשותה.
4. לשיטת ההגנה, חלק מן העבירות בהן מואשמים הנאשמים כבר התיישנו, וממילא השיהוי הרב בהגשת האישום עולה כדי התעמרות של המאשימה בנאשם 1, פוגע ביכולתו להתגונן ומצדיק את ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.
5. עוד נטען, כי אף אם הייתה הצדקה להשלמות החקירה המאוחרות שבוצעו, הרי שממילא היה על המאשימה במקרה זה להגיש את כתב האישום לא יאוחר מיום 26.11.20, אלא שגם במועד זה המאשימה לא הצליחה לעמוד.
6. טענה נוספת של ההגנה הנגזרת מהדברים היא כי נוכח השיהוי הרב שנקטה המאשימה וחלוף השנים מאז האירועים הנטענים, אין בידי הנאשם מסמכים רלוונטיים, ואין לו אפשרות להתגונן נגד כתב האישום ולהוכיח את חפותו.
7. המאשימה הגישה במהלך הדרך מספר תגובות, והצדדים חידדו את טענותיהם בשני דיונים שהתקיימו.
8. לשיטת המאשימה, לא נפל כל פגם או פסול בהתנהלותה. היא הטעימה כי כתב האישום הוגש ביום 25.8.22, זאת לאחר שביום 16.8.22 קיבלה המאשימה את אישור היועצת המשפטית לממשלה להגיש את כתב האישום - אישור העמדה לדין אותו נתנה היועצת לפי סמכותה שבסעיף 57 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב].
- באת כוח המאשימה טענה כי השלמות החקירה שבוצעו בשנת 2019 הן השלמות מהותיות שהיו נחוצות לחקר האמת, וכי הטענה כי הן היו מלאכותיות ונועדו להאריך את מסגרת הזמנים האפשרית להגשת האישום - לאו טענה היא.
- התובעת גם חלקה על טענת הסנגור כי בעת שליחת ההודעה לנאשם לפי סעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי הייתה בידה טיטוט אישום מגובשת ומלאה, וציינה כי המכתב נשלח כעניין שבשגרה על מנת לבשר לנאשם כי תיק החקירה הגיע לידי המאשימה. היא הוסיפה כי בנסיבות של תיק זה, חלוף הזמן עשוי אולי לשמש לעניין הטיעונים לעונש, אולם לאחר קבלת אישור היועצת להגשת האישום באיחור, אין מקום לבטל את האישום.

9. לגופם של דברים טענה כי אין כל ממש בטענת ההגנה לשיהוי בהגשת האישום, וכי לא חלה התיישנות על העבירות המיוחסות לנאשם. היא הטעימה כי כתב האישום מייחס לנאשמים עבירות לפי סעיף 117(ב1) לחוק מע"מ, אשר נעשו בנסיבות מחמירות, ועל כן מדובר בעבירות מסוג פשע שתקופת ההתיישנות שלהן היא 10 שנים; כך שבשים לב לכך שהחקירה החלה בשנת 2014 ופעולת החקירה האחרונה בוצעה ב- 2022 הרי שהעבירות לא התיישנו.
10. על אלה הוסיפה כי מדובר בתיק שעניינו עבירות כלכליות, ומשכך התחכום שבעבירות וריבוי חומרי החקירה הצריך חקירה מורכבת וכן השלמות חקירה מהותיות, שכאמור הסתיימו בשנת 2022. לבסוף טענה כי לא הובאה כל ראיה לכך שחלוף הזמן הביא לפגיעה ביכולת הנאשם להתגונן מפני האישום, וציינה כי כבר בשנת 2014 כשהנאשם נחקר לראשונה, הוא ידע שעליו לשמור את כל החומרים הרלוונטיים להגנתו, מה גם שהוא התבקש אז להמציא חומרים כאלה ואחרים, וכאשר לא עשה זאת - חזקה שאלה כלל לא היו בידו עוד בתקופה מוקדמת זו.
11. התובעת ציינה עוד, כי לא קיימים ברשותה אישורים מסודרים עבור כל השלמת חקירה, שכן אופן ההתנהלות בדרך הרגילה של הדברים היא כי הפרקליט המלווה מבקש את ההשלמה, ולא ניתן אישור מנומק לכל השלמה נדרשת; ממילא, כך לטענתה, בקשה להשלמת חקירה ואישור שניתן לה, הרי הן תרשומות פנימיות שאינן מהוות חומר חקירה.
12. בכל הנוגע לבקשת ההגנה לקבל את העתק הפנייה ליועצת המשפטית לממשלה לצורך אישור העמדה לדין וכן את נימוקיה של היועצת לאישור שנתנה, הבהירה באת כוח המאשימה כי החומרים הללו מהווים תרשומת פנימית ולא חומר חקירה רלוונטי שיש מקום להעבירו להגנה.
13. בנוגע לתוצרי השלמות החקירה השלישית והרביעית שבוצעו, הסבירה כי ההשלמה השלישית בוצעה לאורך תקופה, זאת בניסיון להפיק תוצר חקירתי, אך ההשלמה הסתיימה ללא תוצאה - ולכן אין לה ביטוי בחומרי החקירה. בנוגע להשלמה הרביעית והאחרונה, הסבירה כי מהותה של זו הייתה הנפקת רשימת עובדים, והרשימה הועברה להגנה ונכללה ברשימת חומרי החקירה המעודכנת שהועברה לסנגור.
- דין והכרעה
14. איני קובע כי אין כל ממש בטענות הסנגור הנוגעות לשיהוי. אין ספק כי חלוף הזמן בתיק הוא רב, ובהחלט ייתכן שתהיה לכך משמעות במעלה הדרך ככל והנאשמים יורשעו (ראו למשל: ע"פ 7989/17 דשקוב נ' מדינת ישראל (18.4.18); רע"פ 1929/18 אריאלי נ' מדינת ישראל (26.4.18)); ייתכן גם ותהיה לדבר משמעות, על דרך של מתן משקל לטענה כי בחלוף הזמן קשה היה לנאשם 1 לאתר חומרים אשר רלוונטיים להגנתו, והדברים ייבחנו בהמשך.

15. עם זאת, אבהיר כי על פי רוב אין בחלוק הזמן לבדו ואין די בשיהוי כשלעצמו כדי לבסס הגנה מן הצדק (ראו: רע"פ 3396/99 נאבסו נ' מדינת ישראל (6.7.99); והשוו: רע"פ 813/20 מדינת ישראל נ' ילדרים סינן (4.1.21)); זאת למעט אם קיימות נסיבות מיוחדות, שהן: חלוק זמן משמעותי, פגיעה ממשית ומוחשית בהגנת הנאשם, בחירותו ובנסיבות חייו, וכאשר לא נמצא טעם מניח את הדעת להתנהלות הרשות - מחמת מורכבות ההליך, ניהול החקירה או עומס מכביד (ראו: רע"פ 1611/16 מדינת ישראל נ' ורדי (31.10.18)).
- בשלב זה לא שוכנעתי כי קיימות נסיבות מיוחדות שבכוחן לבסס הגנה מן הצדק נוכח חלוק הזמן. עניין הפגיעה הנטענת בהגנת הנאשם ניצב כעת כטענה כללית, ובוודאי לא הוכחה פגיעה קונקרטית כלשהי; ממילא גם חירותו לא נפגעה. מן העבר השני, מדובר בתיק כלכלי שכתב האישום המתוקן בו עוסק בסכומים נכבדים ונספחיו מפנים למסמכים רבים - כך שמעל פני הדברים עולה מורכבות הנוגעת להליך, ובכל מקרה לפחות בשלב זה אין בידי לקבוע את ההיפך מכך.
16. מכל מקום, האישור שנתנה היועצת המשפטית לממשלה האריך את משך הזמן שבה מוסמכת הייתה המאשימה להגיש את האישום, ומעל פניו, בוודאי במובן הפורמאלי, דומני כי המאשימה פעלה בעניין על פי דין. זו למעשה גם נקודת המוצא לדיון, שכן למאשימה עומדת חזקת התקינות המנהלית. הצהרת המאשימה הן בדבר המועדים שהיו בתיק והן כי עמדה בדרישות החוק באשר למועדים בהם היא מחויבת, כמו גם הצהרתה כי השלמות החקירה שהתבקשו על ידה ואשר מכוחן התאפשרה הארכה נוספת של מסגרת הזמנים, נחשבות אמת - לרבות דבריה כי חומרי החקירה הרלוונטיים שנאספו הועברו להגנה - זאת אלא אם יוכח כי היא לא מילאה חובותיה וכשלה בעמידה בהם (ראו והשוו: בש"פ 1378/20 זגורי נ' מדינת ישראל (7.4.20)).
- סבורני כי על מנת לקבל את עמדת ההגנה כי המאשימה סתתה מדרישות החוק וחזקת התקינות העומדת לה נסדקה, עלי לראות את התמונה הרחבה של הדברים - וזו קרוב לוודאי תתבהר בעת שמיעת הראיות.
17. נוכח המענה שנתנה המאשימה, הרי שהמחלוקת שנותרה בעניין העברת חומרי חקירה להגנה עניינה בתוכן הפניה שעשתה המאשימה ליועצת המשפטית לממשלה ובנימוקים שניתנו לצורך הארכת המועד להעמדת הנאשמים לדין, וכן בנימוקיה של היועצת אשר אישרה את בקשת המאשימה. בחיסור השלמת החקירה השלישית, אשר לדבריה המאשימה לא הפיקה כל חומרים, הרי שהחומרים הנוגעים לפניה ליועצת ולנימוקי החלטתה - הם היחידים כעת שההגנה לא קיבלה ומבקשת לקבלם.

18. כידוע, האישור שנתנה היועצת המשפטית לממשלה, כשלעצמו, אינו תרשומת פנימית, הוא מצורף כשגרה לחומר החקירה ונמסר להגנה, כפי שנעשה גם במקרה שלפניי; זאת נוכח האמור בסעיף 57 לחוק סדר הדין הפלילי, אשר מחייב את אישורה של היועצת להגשת כתב אישום, באותם מקרים בהם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות. באותה המידה על המאשימה למסור להגנה מידע על משכי הטיפול בתיק ועל לוחות הזמנים בו, וכן לפרט אם ניתנו אישורים לעניין הארכות של משכי הטיפול בתיק, וגם את זה עשתה המאשימה, כאשר ציינה בתגובתיה בכתב את מסגרת הזמנים ואת המועדים הרלוונטיים שהתקיימו בתיק (ראו: הנחיית המשנה לפרקליט המדינה לעניינים פלייליים - "מסירת מידע להגנה על משך הטיפול בתיק לפי סעיף 57 לחוק סדר הדין הפלילי"). כשעמדה על המועדים הרלוונטיים שהיו בתיק טרם הגשת האישום יצאה המאשימה ידי חובתה, וראו לעניין זה את הנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פלייליים) - "האם מועדי הטיפול בתיק הם בגדר חומר חקירה".

19. מנגד, הכלל הוא כי אין למסור להגנה את חילופי הדברים בין המאשימה ליחידה החוקרת בנוגע להשלמות חקירה, שהרי מדובר בתרשומות פנימיות (ראו: בש"פ 3774/24 גולדמן נ' מדינת ישראל, בפסקה 29 (5.6.24)). הוא הדין גם באשר לתוכן פניית המאשימה ליועצת המשפטית לממשלה כמו גם לנימוקיה של היועצת. נימוקי היועצת הם שאיפשרו חריגה ממשך הטיפול בתיק, אולם ככל נימוק אחר שניתן על ידי הגורם המוסמך - הם בבחינת תרשומת פנימית מובהקת. ראו לעניין זה את פסק הדין העקרוני שניתן בבש"פ 7955/13 פלוני נ' מדינת ישראל (10.4.14), אשר לא עסק אמנם פרטנית בנימוקים הרלוונטיים לסעיף 57 לחס"פ, אך קבע במפורש כי נימוקים שרלוונטיים להעמדה לדין וכן נימוקים שניתנו לתביעה על ידי היועץ המשפטי לממשלה - הרי הם תרשומת פנימית שאין להעבירה להגנה. ראו לעניין זה גם את הנחיית המשנה לפרקליט המדינה האמורה, בדבר מסירת מידע על המועדים הרלוונטיים בתיק.

20. איני סבור כלל וכלל כי המקרה שלפניי הוא כה חריג עד כי היה מקום להורות למאשימה להעביר לבית המשפט ולהגנה פרפראזה על נימוקי היועצת המשפטית לממשלה לאישור הגשת כתב האישום. נתוניו הבסיסיים של המקרה, קרי - איזה חומרי חקירה היו לעיני המאשימה ובאיזה שלב, ואיזה חומרים התווספו בעקבות השלמות החקירה - ידועים להגנה. בהינתן כי התשתית העובדתית גלויה לה בהקשר זה של הדברים, ניתן לטעון באופן אפקטיבי נגד שיקול הדעת שהופעל כאשר ניתן האישור להעמדה לדין, ואין צורך בצעד חריג של הגשת פרפראזה; מה גם שדי היה בעמדה שהציגה המאשימה בבית המשפט בכתב ובעל-פה מדוע פנתה ליועצת המשפטית לממשלה, כדי להציג את תמונת הדברים הכללית באופן שיאפשר לבית המשפט להבינה ואף להעביר עליה ביקורת במידת הצורך (ראו בבש"פ פלוני האמור, בפסקה 27).

21. נותר אפוא להכריע בטענה כי השלמות החקירה שהתבקשו היו מלאכותיות, לא נועדו לקדם את החקירה, וכל תכליתן הייתה לאפשר את הארכת המועד "ולזכות" בתקופה נוספת בהתאם לסעיף 9(ג) לחוק סדר הדין הפלילי, כך שניתן יהיה להעמיד את הנאשמים לדין גם בגין עבירות שנטען שביצעו כבר החל משנת 2012. סבורני כי בשלב מוקדם זה, מבלי שעיינתי במלוא חומרי החקירה הרלוונטיים ומבלי ששמעתי עדויות של גורמי החקירה, אין בידי לקבוע כי השלמות החקירה שבוצעו היו מלאכותיות כטענת ההגנה, וכי הן נועדו רק כדי "להרוויח זמן". על מנת שאוכל להכריע בעניין צריכה להיפרש בפניי תמונת הראיות שהייתה קיימת טרם השלמות החקירה, כמו גם הצורך החקירתי שעמד בפני החוקרים והתכלית שניצבה לנגד עיניהם בעת שביצעו את השלמות החקירה. התמונה שנמצאת לפניי בשלב זה היא תמונה של טענות כלליות למדי של ההגנה, אשר מפנה אצבע מאשימה בעניין לתביעה. דומני כי בשלב זה אין בכוחן של טענות אלה כדי לסדוק את חזקת התקינות העומדת למאשימה. לשיטתי, רק במעלה הדרך, לאחר שהתמונה המלאה תתבהר, הן על דרך של הצגת ראיות והן על דרך של שמיעת גורמי החקירה, ניתן יהיה להידרש לקבלת החלטה מושכלת בעניין.

על כן, נכון יהיה להכריע בכלל הטענות הללו רק לאחר סיום שמיעת הראיות.

22. בכל הנוגע לטענת התיישנות העבירות. העבירות המיוחסות לנאשמים בכתב האישום המתוקן הן עבירות לפי סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו - 1975, אשר נטען כי נעשו בנסיבות מחמירות המנויות בסעיף 117(ב2)(3) לחוק. העונש העומד בצידה של עבירה כאמור הוא 7 שנות מאסר, ומכאן כי מדובר בעבירת פשע אשר תקופת ההתיישנות עליה היא 10 שנים, כך בהתאם לסעיף 9(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי. נוכח האמור בסעיף 9(ג)(1) לחוק הרי שמניין התקופה יחל ביום ההליך האחרון לחקירה, ובלבד שלא תוארך בשל כך התקופה יותר משלוש שנים מעבר ל- 10 השנים שחלפו (ראו בסעיף 9(ג)(1)(ב) לחוק). מעל פני הדברים עולה אפוא כי אף בהינתן שהעבירה הראשונה הנטענת בוצעה ביום 31.1.12 (ראו נספח א' לכתב האישום המתוקן) הרי שבעת הגשת כתב האישום, בשום לב להשלמות החקירה שבוצעו בדרך, העבירות לא התיישנו.

23. סוף דבר - אני דוחה את הבקשה לביטול כתב האישום בשל הגנה מן הצדק ואת טענת ההתיישנות. ניתן יהיה לטעון מחדש לעניין השיהוי ולעניין השלמות החקירה ותכליתן, בתום שמיעת הראיות ולאחר שתונח מלוא התשתית הראייתית הרלוונטית.

ניתנה היום, כ"א טבת תשפ"ו, 10 ינואר 2026, בהעדר הצדדים.